

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 10 april 1990 tot regeling van de private en bijzondere veiligheid voor de invoering van een erkenning van Slotenmakerij als veiligheidsberoep
(ingediend door de heer Franky Demon)

Memorie van toelichting

Vandaag kan iedereen zich slotenmaker noemen, ook wie niet betrouwbaar is, geen kennis van zaken heeft, of geen rekening houdt met confidentialiteit, privacy of correcte handelspraktijken. Dit wetsvoorstel wil een wettelijke regeling voorzien voor de uitoefening van een onderneming slotenmakerij en voor het personeel dat in deze sector werkzaam is.

Wanneer men een beroep doet op een slotenmaker, is dat meestal omdat men niet anders kan. En soms moet men zelfs een slotenmaker inschakelen voor andermans goederen. Dat is vooral delicaat bij het openen van een gesloten deur (vaak in noodsituaties), het dupliceren van sleutels met een veiligheidscertificaat, het plaatsen van sluitwerk waar een bijzondere veiligheidszorg aan de orde is, het sleutelbeheer voor woongemeenschappen, of nog bij het plaatsen en onderhouden van brandkasten. De gebruiker moet in deze gevallen erop kunnen vertrouwen dat de gespecialiseerde slotenmaker die hij hiervoor aanspreekt, betrouwbaar en vakkundig is, en correct handelt, zonder noodsituaties te misbruiken.

Slotenmakerij is de hoofdactiviteit van ongeveer 250 gespecialiseerde bedrijven in het land die instaan voor veiligheidssluitwerk, deuropeningen, het kopiëren van sleutels met een veiligheidscertificaat, sleutelbeheer voor derden, plaatsing en onderhoud van brandkasten. Daarnaast hebben 400-tal bedrijven het kopiëren van gewone sleutels en/of het verkopen van gewone sloten als een nevenactiviteit, naast diensten als schoenherstelling, graveerwerk, enz.

Vandaag stellen zich diverse problemen bij slotenmakerwerk dat door bepaalde bedrijven wordt geleverd:

1. Er zijn meldingen van bedrijven die de confidentialiteit van de klantgegevens of de privacy schenden van wie op hen een beroep doet;
2. Bedrijven gaan soms onvoorzichtig om met sleutels en sluitplannen in hun bezit, en krijgen te maken met een diefstal hiervan;
3. Sommige bedrijven veroorzaken bij een deuropening belangrijke schade, hetzij door onkunde, hetzij bewust;¹
4. Er zijn meldingen van woekerpraktijken of andere oneerlijke handelspraktijken om dure bijkomende taken uit te voeren, met name wanneer klanten in een noodsituatie op hen een beroep doen;
5. Bedrijven worden geïnfiltrerd door of kunnen banden hebben met het criminele milieu, of worden onbewust ingeschakeld bij het plegen van een misdrijf; ook opleidingen blijken misbruikt te worden door het criminele milieu.

¹ De Engelse slotenmakersvereniging, de Master Locksmith Association (MLA), heeft een "Hall of Shame" met voorbeelden van dergelijk slecht werk: <http://www.locksmiths.co.uk/locksmith-blog/examples-of-poor-bad-locksmith-work/>.

De problemen stellen zich vooral wanneer de klant het bedrijf niet kan evalueren dat hij aanspreekt om hem uit de nood te helpen, met name wanneer hij via internet hulp zoekt voor het openen van een deur.

Dan riskeert hij met meerdere van de voormelde problemen tegelijk geconfronteerd te worden. Immers, vaak komt hij dan, na een opzoeking via een zoekmotor, terecht op websites die hem met lage tarieven naar een call center lokken, dat dan een onderaannemer ter plaatse stuurt, die er slechts op uit is zoveel mogelijk te kunnen factureren. Argumenten als uitzonderlijke omstandigheden, het tijdstip van de dag waarop moet opgetreden worden, verre verplaatsingen,... worden dan als excuus gebruikt om een hoog tarief aan te rekenen. De consument die beroep doet op die dienst is vaak niet in de mogelijkheid om dan nog te weigeren.

Ook in andere Europese landen is reeds voorzien in een regelgevend kader rond de sector van de slotenmakerij. Hiervan zijn verschillende voorbeelden te geven.

1. Duitsland vergt een activiteitsvergunning waarvoor beroepsbekwaamheid en een blanco uittreksel uit het strafregister vereist zijn. Er is daarnaast sprake van een meer doorgedreven regelgeving.
2. Finland voorziet sinds kort dat ook slotenmakersbedrijven een vergunning moeten hebben voor hun activiteit, net zoals de installateurs van inbraakdetectie. Ook hier geldt de regelgeving zowel de bedrijven als de personeelsleden. De basiswetgeving werd er inmiddels goedgekeurd, en de uitvoeringsbesluiten zijn in voorbereiding.
3. Frankrijk kent een activiteitsvergunning voor slotenmakers, die uitsluiting voorziet bij veroordelingen.
4. Groot-Brittannië kent geen vergunning van de overheid, maar ondersteunt wel een opleidingsprogramma voor wie in de sector wil werken, en een goedkeuringsregeling georganiseerd door de beroepsvereniging. Deze vereniging heeft wettelijk het recht de achtergrond van personen te controleren.
5. Ierland vergt dat zowel bedrijven als personeelsleden die in de private veiligheid actief zijn, hiervoor door de overheid vergund zijn. Vandaag geldt dit reeds voor toegangscontrole (naast inbraakdetectie en camerabewaking), en zijn vergunningen voor de slotenmaker en voor de plaatser van brandkasten in de eindfase van hun voorbereiding.
6. Italië heeft een norm opgesteld inzake de kwalificaties en deontologie voor wie slotenmakerij of plaatsing en onderhoud van brandkasten doet. De overheid laat slechts bedrijven in deze sector toe die certificatie volgens dit kader kunnen aantonen.
7. Oostenrijk kent een activiteitsvergunning waarin slotenmakersbedrijven hun beroepsbekwaamheid moeten aantonen.
8. Slowakije kent een activiteitsvergunning waarin zowel de betrouwbaarheid als de beroepsbekwaamheid van het slotenmakersbedrijf gecontroleerd wordt.
9. Spanje vergt een vergunning voor slotenmakersactiviteiten en het plaatsen van brandkasten in het kader van haar reglementering van de private veiligheid.

In België bestaat nagenoeg geen wettelijke regeling rond de uitoefening van de diensten van slotenmakerij. De enige wetgeving die vandaag in België de slotenmakers specifiek aangaat is deze van de onschendbaarheid van de woning (art. 15 Grondwet), de indringing met valse sleutels (art. 439 en

487 Strafwetboek) en het misdrijf van de vervalsing van sleutels, met een zwaardere straf wanneer de dader slotenmaker van beroep is (art. 488 Strafwetboek). De activiteit van de slotenmaker zelf is niet gereguleerd, zelfs niet door het eisen van een bewijs van bekwaamheid in techniek en bedrijfsbeheer². Men kan wel vrijelijk een langdurige opleiding als slotenmaker volgen bij bepaalde opleidingsinstituten.

Het voorliggend wetsvoorstel wil voorzien in een wettelijk kader voor de ondernemingen slotenmakerij door dit in te schrijven in de wet van 10 april 1990 tot regeling van de private en bijzondere veiligheid. Op die manier wordt een verplichting opgelegd om een erkenning als onderneming slotenmakerij te bekomen om dergelijke diensten voortaan te leveren. Wie als erkende slotenmaker diensten wil leveren moet tevens een identificatiekaart dragen als bewijs van zijn erkenning als slotenmaker.

Tevens wordt voorzien in een erkenning van de opleidingen voor slotenmakerij. Instellingen die dergelijke opleidingen willen aanbieden, dienen hiervoor vooraf een erkenning te bekomen bij de minister van Binnenlandse Zaken.

Het is voortaan ook verboden om beroep te doen op een niet-erkende onderneming slotenmakerij.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1

Deze bepaling is van louter juridisch technische aard. Ze vloeit voort uit de Grondwet.

Artikel 2

De instelling die opleidingen verschaft tot het uitoefenen van het beroep van slotenmakerij moeten hiertoe erkend worden door de Minister van Binnenlandse Zaken zoals nu reeds het geval is voor de opleidingen tot bewakings- of beveiligingsagent. Vandaag is de toegang tot de opleiding op geen enkele manier gecontroleerd. Niet allen moet men leren om sleutels te maken en sloten te plaatsen, maar tevens op een zo efficiënt mogelijke wijze gesloten deuren te openen zonder of met zo weinig mogelijk schade aan te richten. Niet enkel slotenmakers zijn in dergelijke opleidingen geïnteresseerd, maar ook inbrekers kunnen zonder enige moeite dergelijke opleiding volgen. De toegang tot de opleidingen dient beperkt te worden tot betrouwbare personen.

Er wordt tevens voorzien in een nieuwe paragraaf 11/1 bij artikel 1 van de wet van 10 april 1990 tot regeling van de private en bijzondere veiligheid die voorziet in de omschrijving van een onderneming slotenmakerij. De betrouwbaarheid en de vakbekwaamheid van ondernemingen voor slotenmakerij en hun personeel in het belang van de gebruiker dienen verzekerd te zijn. Dit is nog meer van toepassing wanneer een derde ten behoeve van de gebruiker op hun diensten beroep doet, zoals politiediensten of een deurwaarder. Hun werkmethodes dienen correct te zijn, in het bijzonder met betrekking tot confidentialiteit van klantendossiers en privacy van de gebruikers, en zij mogen geen misbruik maken van de eventuele noodsituatie van hun klant.

Voor deze problemen kunnen dankzij het vergunningsstelsel middels de uitvoering van deze wet, een oplossing geboden worden.

² Voor het plaatsen van gepantserde of brandwerende deuren moet men wel het vestigingsattest van schrijnwerker hebben.

Voor wat betreft de installatie van veiligheidssloten en andere opgesomde diensten viseert dit wetsvoorstel enkel die ondernemingen die deze installaties als een afzonderlijke dienst aanbieden of uitvoeren. Schrijnwerkers of aannemers die deuren en daarbij ook de sloten installeren, vallen buiten het toepassingsgebied van dit wetsvoorstel op voorwaarde dat de installatie van de sloten niet als een afzonderlijke dienst wordt aangeboden of uitgevoerd.

Artikel 3

Wie voortaan de diensten van een onderneming slotenmakerij wil aanbieden dient hiertoe voorafgaandelijk erkend te worden door de Minister van Binnenlandse Zaken of door de door hem aangewezen ambtenaar.

Artikel 4

De erkenning als onderneming slotenmakerij wordt verleend voor een termijn van vijf jaar. Net zoals voor de beveiligingsondernemingen kan deze erkenning worden vernieuwd voor termijnen van tien jaar.

Artikel 5

Om de werkelijke leiding te hebben van een onderneming slotenmakerij hoeft men – in uitzondering op de wettelijke bepaling voor leidinggevend in bewakings- of beveiligingsondernemingen – niet de volle leeftijd van 21 jaar zijn.

Artikel 6

De personen die de werkelijke leiding hebben van een onderneming slotenmakerij en de personen die de activiteiten uitoefenen van slotenmakerij, moeten houder zijn van een identificatiekaart afgegeven door de Minister van Binnenlandse Zaken of een door hem aangewezen ambtenaar.

Artikel 7

De wet van 10 april 1990 tot regeling van de private en bijzondere veiligheid voorziet in een verbod om beroep te doen op niet-vergunde bewakings- of beveiligingsondernemingen of ondernemingen voor veiligheidsadvies. Dit verbod wordt nu ook ingeschreven voor het beroep doen op niet-vergunde ondernemingen slotenmakerij.

Artikel 8

Deze wet treedt in werking één jaar na haar publicatie in het Belgisch Staatsblad. Dit moet de betrokken sector, ondernemingen, personeelsleden en de overheidsdiensten voldoende tijd geven om de nodige maatregelen te nemen om uitvoering te geven aan deze wet.

Wetsvoorstel

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

Artikel 2

In artikel 1 van de wet van 10 april 1990 tot regeling van de private en bijzondere veiligheid, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 13 januari 2014, worden volgende wijzigingen aangebracht :

1° in §8 worden de woorden “zoals bedoeld in §§ 1 of 3” vervangen door de woorden “zoals bedoeld in §§ 1, 3 of 11/1”

2° er wordt een paragraaf 11/1 ingevoegd, luidende :

“§11/1 – In de zin van deze wet wordt als onderneming slotenmakerij beschouwd, de onderneming die de volgende diensten aanbiedt of uitoefent, of die zich als dusdanig bekend maakt :

1° de installatie van veiligheidssloten, -cilinders, brandkasten, kluizen, en kluisdeuren en deze installatie als een afzonderlijke dienstverlening aanbiedt of uitvoert;

2° de reproductie of de vervanging van sleutels voor veiligheidssloten, -cilinders, brandkasten, kluizen en kluisdeuren;

3° het openen, zonder de vereiste sleutel, van gesloten deuren, brandkasten, kluizen en kluisdeuren.”

Artikel 3

In artikel 4, §1 van dezelfde wet, laatst gewijzigd bij de wet van 7 mei 2004, worden de woorden “of een onderneming slotenmakerij” toegevoegd tussen de woorden “beveiligingsonderneming” en “aanbieden”.

Artikel 4

In artikel 4bis, §1, derde lid van dezelfde wet, laatste gewijzigd bij de wet van 7 mei 2004, worden de woorden “of als onderneming slotenmakerij,” toegevoegd tussen de woorden “beveiligingsonderneming” en “die wordt verleend voor”.

Artikel 5

In artikel 5 van dezelfde wet, laatst gewijzigd bij de wet van 10 april 2014, wordt een nieuw lid toegevoegd tussen het vierde lid en het vijfde lid, dat hierdoor het zesde lid wordt, luidende :
“De onder 7° vermelde voorwaarde geldt niet voor ondernemingen slotenmakerij.”

Artikel 6

In artikel 8, §3, eerste lid, worden de woorden “de personen die de in artikel 1, §§ 1, 3 en 6 bedoelde activiteiten” vervangen door de woorden “de personen die de in artikel 1, §§1, 3, 6 en 11/1 bedoelde activiteiten”

Artikel 7

In artikel 15, §3 van dezelfde wet, laatst gewijzigd bij de wet van 7 mei 2004, worden de woorden “of een niet-erkende beveiligingsonderneming” vervangen door de woorden “, een niet-erkende beveiligingsonderneming of een niet-erkende onderneming slotenmakerij”.

Artikel 8

Deze wet treedt in werking één jaar na haar bekendmaking in het Belgische Staatsblad.